

การประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๘

เมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

ณ เมืองซีแอตเทิล มลรัฐวอชิงตัน สหรัฐอเมริกา

๑. การประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ครั้งที่ ๘ (The 8th APEC Food Security Ministerial Meeting) มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงเจตนารมณ์ด้านความมั่นคงอาหารร่วมกันของรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค โดยผลักดันการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงอาหารในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก รวมถึงการหารือเกี่ยวกับนโยบาย ตลอดจนแนวทางในการรับมือกับประเด็นท้าทายต่าง ๆ โดยที่ประชุมมีการพิจารณาเอกสารผลลัพธ์ ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) เอกสารหลักการเพื่อการบรรลุความมั่นคงอาหารผ่านระบบการเกษตรและอาหารอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเปค และ (๒) ปฏิญญารัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๖ โดยมีองค์ประกอบผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย Mr. Thomas J. Vilsack รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร สหรัฐอเมริกา เป็นประธานการประชุม สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย (๑) รัฐมนตรี/ผู้แทนจากเขตเศรษฐกิจสมาชิกเอเปค จำนวน ๒๑ เขตเศรษฐกิจ (ยกเว้นปาปัวนิวกินี) สำหรับไทย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มอบหมายให้นายฉันทานนท์ วรรณเขจร เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมฯ (๒) ผู้อำนวยการสำนักเลขาธิการเอเปค และ (๓) ผู้แทนจากสภาที่ปรึกษาธุรกิจเอเปค

๒.สาระสำคัญและข้อคิดเห็นที่ประชุม

๒.๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร สหรัฐอเมริกา กล่าวต้อนรับและเปิดการประชุม โดยเน้นย้ำว่า เอเปคควรร่วมกันสนับสนุนการสร้างระบบอาหารที่ยืดหยุ่น เสมอภาค และยั่งยืน เพื่อตอบสนองต่อความท้าทายต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ภัยธรรมชาติ โรคระบาด และความขัดแย้งระหว่างประเทศ เพื่อให้บรรลุความมั่นคงอาหารและโภชนาการในภูมิภาค นอกจากนี้ การปรับใช้เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรม รวมถึงเทคโนโลยีชีวภาพด้านการเกษตร ของเกษตรกร จะช่วยสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ความยั่งยืนและความยืดหยุ่น ทั้งนี้ เอเปคควรให้ความสำคัญกับการวิจัยนวัตกรรมด้านเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศภาคเกษตร รวมถึงการปรับตัว และการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการสร้างความยั่งยืนให้กับภาคการเกษตร

๒.๒ ผู้แทนสภาที่ปรึกษาทางธุรกิจเอเปค รายงานที่ประชุมเกี่ยวข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ภาคเอกชนต้องการให้มีการขับเคลื่อน ประกอบด้วย (๑) การแสวงหาแนวทางในการปรับใช้โมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว เพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปด้านการเกษตร การลดการสูญเสียอาหาร และการส่งเสริมแนวทางการจัดการที่ดินแบบองค์รวมเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (๒) การส่งเสริมการเติบโตของอาหารอนาคต เช่น โปรตีนจากพืช (๓) การอำนวยความสะดวกทางการค้าสินค้าเกษตรและอาหาร เช่น การลดภาษีหรือมาตรการกีดกันทางการค้า (๔) การพัฒนาเครื่องมือสำหรับภาครัฐ ในการส่งเสริมและกำกับดูแลการดำเนินด้านเทคโนโลยีทางการเกษตร และ (๕) การส่งเสริมการลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน

๒.๓ รัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ได้ร่วมรับรองเอกสารหลักการเพื่อการบรรลุความมั่นคงอาหารผ่านระบบการเกษตรและอาหารอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเปค ซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมของการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๖ โดยเอกสารดังกล่าวกำหนดแนวทางสำหรับความร่วมมือในภูมิภาคและการหารือร่วมกันเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน การดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อม และการค้า เพื่อปรับปรุงระบบการเกษตรและอาหารให้มีความยืดหยุ่นและยั่งยืน ประกอบด้วย ๔ หลักการ ได้แก่ หลักการที่ ๑: ระบบการเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนและยืดหยุ่น

ควรส่งเสริมการสร้างความมั่นคงอาหาร การรักษาสีเขียว การส่งเสริมวิถีชีวิตที่ยั่งยืน และคำนึงถึงผลประโยชน์ทางสังคมสำหรับคนรุ่นปัจจุบันและในอนาคต หลักการที่ ๒: นโยบายเพื่อพัฒนาความยั่งยืนและความยืดหยุ่นในระบบการเกษตรและอาหารที่แตกต่างกัน ควรตอบสนองต่อลักษณะเฉพาะและบริบทที่แตกต่างกันในแต่ละเศรษฐกิจ หลักการที่ ๓: การปรับเปลี่ยนระบบการเกษตรและอาหารของเอเปคไปสู่ความยั่งยืนและความยืดหยุ่น ควรใช้กระบวนการตัดสินใจเชิงนโยบายและออกกฎระเบียบที่อ้างอิงหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ ปัจจัยเสี่ยง และคำนึงถึงมาตรฐานสากล และ หลักการที่ ๔: ระบบการค้าพหุภาคี และตลาดที่โปร่งใส คาดการณ์ได้ เปิดกว้างและยุติธรรม มีความสำคัญต่อความมั่นคงอาหารในระดับภูมิภาคและระดับโลก (เอกสารแนบ ๑)

๒.๔ รัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ได้ร่วมกันพิจารณาร่างปฏิญญารัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๖ เป็นเอกสารแสดงเจตจำนงในการดำเนินงานด้านความมั่นคงอาหารระหว่างสมาชิกเอเปค โดยไม่มีการลงนามและไม่มีข้อผูกพันทางกฎหมาย อย่างไรก็ตาม ปฏิญญามีสาระสำคัญทั้งหมด ๑๒ ย่อหน้า โดยมีย่อหน้าที่ไม่สามารถตกลงกันได้ จำนวน ๒ ย่อหน้า ทำให้ปฏิญญาไม่ได้รับมติเอกฉันท์จากที่ประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค

๒.๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตร สหรัฐอเมริกา ออกประกาศแถลงการณ์ประธานสำหรับการประชุมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๖ โดยสาระสำคัญครอบคลุมการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการภายใต้แผนงานความมั่นคงอาหารมุ่งสู่ปี พ.ศ. ๒๕๗๓ และเป้าหมายกรุงเทพฯ ว่าด้วยเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว ซึ่งมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์บุตราจาชา พ.ศ. ๒๕๘๓ และแผนปฏิบัติการอาโอทีโอโรอา ตลอดจนความเชื่อมโยง นวัตกรรม และความยั่งยืนของระบบการเกษตรและอาหาร ความสำคัญของหลักวิทยาศาสตร์และความโปร่งใส การสนับสนุนระบบการค้าพหุภาคีตามหลักการขององค์การการค้าโลก การให้ความสำคัญและสร้างความเสมอภาคให้กับกลุ่มต่าง ๆ รวมถึงส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืนที่คำนึงถึงการใช้ทรัพยากรและปัจจัยการผลิตอย่างเหมาะสมและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังตระหนักถึงข้อกังวลเกี่ยวกับสถานการณ์อาหารของโลกที่ยังเผชิญความท้าทายต่าง ๆ และแสดงความเสียใจที่รัสเซียไม่ต่ออายุข้อริเริ่มว่าด้วยการขนส่งธัญพืชผ่านทะเลดำ (Black Sea Grain Initiative-BSGI) และเน้นย้ำปฏิญญาผู้นำเขตเศรษฐกิจเอเปค ปี ๒๕๖๕ ประเด็นสงครามรัสเซีย-ยูเครน ตลอดจนสร้างความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศและหน่วยงานระดับภูมิภาคที่เกี่ยวข้อง (เอกสารแนบ ๒)

๒.๖ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กล่าวถ้อยแถลงต่อเอกสารหลักการฯ และปฏิญญารัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๖ ดังนี้

๒.๖.๑ เอกสารหลักการเพื่อการบรรลุความมั่นคงอาหารผ่านระบบการเกษตรและอาหารอย่างยั่งยืนในภูมิภาคเอเปค เน้นความสำคัญของความร่วมมือกัน และการประสานงานกันระหว่างเขตเศรษฐกิจ เพื่อบรรลุเป้าหมายของระบบการเกษตรและอาหารที่ยั่งยืนและมีภูมิคุ้มกันในภูมิภาคเอเปค โดยเฉพาะในหลักการที่ ๔ ซึ่งไทยสนับสนุนการส่งเสริมบทบาทของระบบการค้าพหุภาคีที่โปร่งใส เปิดกว้าง และเป็นธรรม เพื่อให้มั่นใจว่าจะเกิดการค้าที่เสรีและเป็นธรรม สนับสนุนการค้าอาหารที่ช่วยเสริมสร้างความมั่นคงอาหารในภูมิภาค

๒.๖.๒ ปฏิญญารัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี ๒๕๖๖ มีความสอดคล้องกับแถลงการณ์ประธานรัฐมนตรีความมั่นคงอาหาร ประจำปี ๒๕๖๕ ที่ไทยเป็นเจ้าภาพ ซึ่งมุ่งเน้นการยกระดับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดี สร้างความมั่งคั่งให้กับประชาชน ลดการสูญเสียอาหารและขยะอาหาร ส่งเสริมการเข้าถึงตลาด และการอำนวยความสะดวกทางการค้า พร้อมเน้นย้ำว่า ความมั่นคงอาหารเป็นประเด็นที่ไทยให้ความสำคัญในลำดับต้น ๆ และไทยยินดีให้ความร่วมมือในการทำงานร่วมกันเพื่อให้ความมั่นคงอาหารของโลกเพิ่มขึ้น และสนับสนุนความร่วมมือในรูปแบบหุ้นส่วนภาครัฐและเอกชน เพื่อให้เกิดการทำงานที่เป็นรูปธรรม มุ่งสู่ผลลัพธ์ในการบรรลุด้านความมั่นคงอาหาร